

Foreningsnyt

Selskabet for Naturlærers Udbredelse

SNU har holdt generalforsamling den 8. april 2019. Her redegjorde Dorte Olesen for årets foredrag, der i foråret 2018 havde budt på en foredragsrække over temaet "Hjernen og den menneskelige og kunstige intelligens", mens efterårets tema var "Naturkatastrofer". Alle foredrag havde været velbesøgte med 250 tilhørere i gennemsnit, og mange af foredragene kan genses på YouTube-kanalen "Dansk Videnskab".

Foråret bød også på en afslutning af Lundbeck-fonden-projektet "Meteoritfaldet i Ejby – og hvordan verden blev til", hvor Henning Haack havde været på sidste runde gymnasiebesøg. I alt nåede Henning at tale for over 5.000 elever og lærere på 30 gymnasier, samt at holde offentlige foredrag i Viborg, Aalborg og Birkerød.

SNU påtog sig også i 2018 et mere aktivt ejerskab af den fine H.C. Ørsted Samling, som siden midten af 1980'erne er blevet opbevaret på Teknisk Museum i Helsingør. Denne samling indgår nu i planerne for fejring af 200-året for Ørsteds opdagelse af elektromagnetismen.

SNU har også igangsat et arbejde for at få mulighed for at ansætte en person i selskabets sekretariat, gerne i samarbejde med andre tilsvarende foreninger. Dette arbejde var blevet stærkt aktualiseret af de mange ambitioner om deltagelse i fejringen af 200-året for elektromagnetismens opdagelse. Den nye samarbejdsaftale med Ørsted A/S giver mulighed for en delvis aflønning af en sådan person i SNU i 2019, og dette har givet et betydeligt løft til arbejdet med at færdiggøre den nye hjemmeside (www.naturlaeren.dk), som har været stærkt tiltrængt.

På generalforsamlingen blev Dorte Olesen genvalgt til direktionen med akklamation.

200-året for opdagelsen af elektromagnetismen

SNU har i 2018 som nævnt udvidet sine aktiviteter for at kunne deltage mere aktivt i fejringen af 200-året for opdagelsen af elektromagnetismen, som førte direkte videre til Ørsteds grundlæggelse af Selskabet. SNU er her blevet medlem af Referencegruppen for en samlet fejring af Ørsted 2020, som DTU koordinerer på vegne af Danske Universiteter, og er kommet med i 4 af de i alt 12 signaturprojekter, som DTU søger midler til fra en række danske fonde.

Det drejer sig om:

1) En stor vandrestilling "Ørsted på ny" i samarbejde med Danmarks Tekniske Museum og DTU, som skal starte i Rundetårn den 1. juli 2020 og derefter flytte videre til Odense og sikkert flere andre steder, for til sidst at ende på Teknisk Museum.

2) En stor offentlig foredragsrække om Ørsted og hans opdagelse, i samarbejde med Videnskabernes Selskab (se oversigten på næste side).

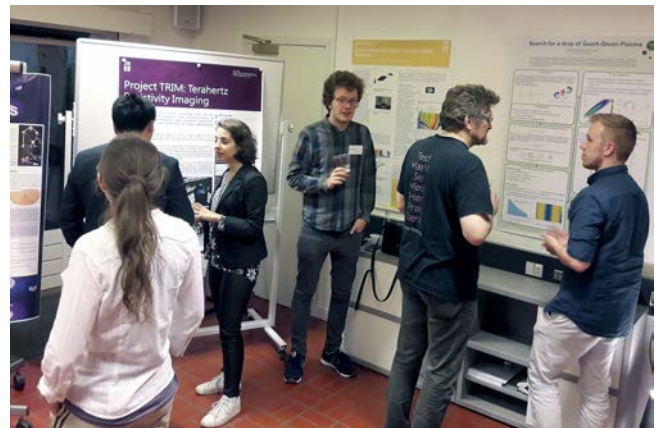
3) Uddeling af Ørsted-medaljen i guld, både i 2019 og 2020 i samarbejde med Videnskabernes Selskab og

sponsoreret af firmaet Ørsted A/S.

4) En eller flere særlige jubilæumspublikationer/e-bøger i 2020, i samarbejde med Videnskabernes Selskab og Syddansk Universitet.

Dansk Fysisk Selskab

Dansk Fysisk Selskab (DFS) afholdt sit årsmøde den 27.–28. maj på Sund & Skov ved Middelfart. Årsmødet var igen i år i det nye format, med fokus på især nyetablerede forskere i den danske fysikverden samt inviterede foredragsholdere. Som altid spændte emnerne vidt, fra kvantitative undersøgelser af studerendes udbytte af eksperimenter i undervisning over THz-nanoskopi af ladningsbærer-dynamik til klimamodeller for exoplaneter.

Figur 1. Poster-session ved DFS's årsmøde. Foto: Kristoffer Haldrup.

Der var derudover paneldebat med Villum- og Novo Nordisk-fondene samt parallelsessioner om både høj- og lavenergetisk plasmafysik såvel som om faststoffysik. NICE (det Nationale Infrastrukturcenter for CERN) fik også afholdt sit årlige møde.

Mødets første dag blev rundet af med den traditionsrige og livlige poster-session, hvor årets vinder af førsteprisen på 2.000 kr. (sponsoreret af DFS, JJ X-ray og Grazow) blev Anine Borger fra Niels Bohr Institutet. Hun vandt med en julekalender-inspireret poster, der introducerede de interesserede til "Spherical harmonics expansion: An excellent tool for analysis of anisotropic small-angle scattering data".

Udover den kontante præmie får vinderen også mulighed for at præsentere sin forskning med en artikel i KVANT.

Årsmødet blev vanen tro rundet af med Generalforsamling i DFS, og bestyrelsens beretning kan findes på selskabets hjemmeside dfs.nbi.dk.

Astronomisk Selskab

Astronomisk Selskab (AS) har afholdt generalforsamling den 27. april 2019. Her blev formanden Majken Christensen genvalgt med stor applaus. Til bestyrelsen

var der genvalg til Julie Søgaard, mens Christina Toldbo og Andreas Kjær Dideriksen er nyvalgte medlemmer.

Referat fra generalforsamlingen ligger på AS's hjemmeside (astronomisk.dk/foreningen/referater).

Efterårets forelæsningsserie har temaet "Måneud-

forskning siden Neil Armstrong gik på Månen for 50 år siden". Der vil bl.a. være foredrag om udforskningen af vores egen Måne, måner i andre solsystemer, måner om andre planeter i vores eget solsystem og meget mere (se nedenfor).

Kommende foredrag

Dato	Tid	Foredragstitel	Foredragsholder	Forening
Jun 2019				
25/6	17.00	Asteroid Day Arrangementet holdes på Geologisk Museum	Line Drube og Henning Haack	SNU
Sep 2019				
2/9	19.15	Et lille skridt frem – og så ikke så meget mere!	Ole J. Knudsen	AS (Kbh)
9/9	19.15	Et lille skridt frem – og så ikke så meget mere!	Ole J. Knudsen	AS (Aarh)
16/9	19.30	Socialt intelligente robotter Efter foredraget uddeles Ørsted-medaljen i sølv	Thomas Bolander	SNU
23/9	19.15	Månens dannelse (på engelsk)	Sanna Alwmark	AS (Kbh)
30/9	19.15	Månens dannelse (på engelsk)	Sanna Alwmark	AS (Aarh)
Okt 2019				
7/10	19.30	Hvad laver vi i GOMspace?	Dan Ulrich	SNU
14/10	19.15	Andre måner i solsystemet (tentativ dato)	Morten Bo Madsen	AS (Kbh)
21/10	19.15	Andre måner i solsystemet	Morten Bo Madsen	AS (Aarh)
28/10	19.30	Foredrag ved guldmedaljemodtager i kemi	NN	SNU
Nov 2019				
11/11	19.15	Månens betydning for Jorden	Ib Lundgaard Rasmussen	AS (Kbh)
18/11	19.15	Månens betydning for Jorden	Ib Lundgaard Rasmussen	AS (Aarh)
18/11	19.30	Første mand på Månen – 50 år efter	Michael Linden-Vørnle	SNU
25/11	19.15	Exomåner	Simon Albrecht	AS (Kbh)
Dec 2019				
2/12	19.15	Exomåner	Simon Albrecht	AS (Aarh)
9/12	19.30	H. C. Ørsted: forskning, almendannelse og æstetik	Dan Charly Christensen	SNU
Jan 2020				
27/1	19.30	H. C. Ørsted-introduktion	Helge Kragh	SNU
Feb 2020				
17/2	19.30	SWARM-satellitter, der måler Jordens magnetfelt	Nils Olsen	SNU
Mar 2020				
9/3	19.30	Ørsteds rejsebreve	Andrew Jackson	SNU
30/3	19.30	Ørsted og farmacihistorien	Poul Kruse	SNU
Apr 2020				
20/4	19.30	De 2000 ord, som Ørsted indførte i det danske sprog	Frans Gregersen	SNU
Sep 2020				
21/9	19.30	Hvad er magnetisme, og hvad er elektromagnetisme	Steen H. Hansen	SNU
Okt 2020				
19/10	19.30	Foredrag ved guldmedaljemodtager i fysik (tentativt) Alternativt "Ørsted og lyset"	NN Anja C. Andersen	SNU SNU
Nov 2020				
2/11	19.30	Om magnetometer	Chris Finlay	SNU
23/11	19.30	Ørsteds erkendelsesteori og metafysiske erindringer	Anja Skaar Jacobsen	SNU
Dec 2020				
14/12	19.30	Ørsted, Tesla og Faraday	Hans Buhl	SNU

AS (Kbh): Astron. Selskab (Kbh), Aud. 1, H. C. Ørsted Institutet, Universitetsparken 5, 2100 København Ø (astronomisk.dk).

AS (Aarh): Astron. Selskab (Aarh), Matematisk Institut, AU, Ny Munkegade 118, Bygn. 1530, 8000 Aarhus C.

SNU: Aud. 1, H. C. Ørsted Institutet, Universitetsparken 5, 2100 København Ø (naturlæren.dk, facebook.com/SNU1824).

Bemærk, at Asteroid Day holdes på Geologisk Museum.